

Arbeids- og sosialkomitéen
Stortinget
v/ Saksordfører Amalie Gunnufsen

Dato: 18.05.2026

Behov for tydeligere avgrensning i arbeidsulykkebegrepet og utredning av økonomiske konsekvenser

Finans Norge viser til Arbeids- og inkluderingsdepartementets Prop 93 L om endringer i folketrygdloven knyttet til utvidelse av arbeidsulykkebegrepet og tydeliggjøring av bevisbyrden.

Som hovedorganisasjon for finansnæringen, herunder forsikringsselskapene, vil vi understreke at arbeidsulykkebegrepet i folketrygdloven er tett knyttet til avgrensningen av yrkesskadeforsikringsordningen. Endringer i arbeidsulykkebegrepet vil derfor også få betydning for hvem som har rett til erstatning etter yrkesskadeforsikringsloven, jf. yrkesskadeforsikringsloven § 11.

Finans Norges prinsipale anbefaling er at Arbeids- og sosialkomitéen ikke støtter de foreslåtte endringene i arbeidsulykkebegrepet slik de foreligger. Forslagene berører sentrale avgrensninger i yrkesskadeordningen, og etter Finans Norges vurdering er det behov for tydeliggjøring av arbeidsulykkesbegrepet og en grundigere utredning av økonomiske konsekvenser.

Finans Norge mener;

Forslagene i Prop 93 L medfører større realitetsendringer enn det proposisjonen gir inntrykk av. Fjerning av vilkårene om at arbeidsulykke må skyldes en «uventet» hendelse og «usedvanlig» belastning innebærer en vesentlig utvidelse av arbeidsulykkebegrepet. Arbeidsulykkebegrepet har historisk vært et sentralt avgrensningskriterium, som har gitt yrkesskadedekningen skarpe og forsikringsmessig håndterbare vilkår. Når dette kriteriet nå svekkes, blir systemets grenser mindre tydelige.

Forslagene erstatter kravet om en konkret ulykkeshendelse med en bredere vurdering av risiko ved arbeidet. Dette svekker avgrensningen mot belastningslidelser og gradvis utviklede tilstander, og øker risikoen for at slike skader trekkes inn under arbeidsulykkebegrepet. Etter Finans Norges vurdering vil dette utfordre de forsikringsmessige avgrensningene som har vært avgjørende for en forsikringsbar og forutsigbar yrkesskadeordning.

Et annet viktig moment er at endringene forutsettes å ha en preventiv effekt ved at arbeidsgivers ansvar utvides. Når den nedre terskelen for hva som skal anses som yrkesskade samtidig er uklar, blir det vanskeligere å iverksette treffsikre forebyggende tiltak. Dette kan svekke den tilsiktede preventive effekten.

Forslagene kan videre gjøre regelverket mer krevende å praktisere. Når kriteriene mykes opp, må grensene trekkes opp på nytt gjennom praksis (rettsapparatet), noe som betyr mer omfattende skjønnsmessige vurderinger, flere og mer komplekse årsaksvurderinger, og trolig økt behov for medisinsk dokumentasjon og rettslige avklaringer. Resultatet kan bli lengre og mer krevende skadeoppgjør og mindre forutsigbarhet for alle parter.

Finans Norge vil også fremheve at det i proposisjonen er gjort konkrete vurderinger av enkelte typetilfeller hvor departementet ønsker realitetsendringer, mens det i mindre grad er redegjort for hvor den nedre terskelen for arbeidsulykkebegrepet skal gå generelt. Dette understreker behovet for tydeligere avgrensninger og veiledning.

Det bør fremgå av de spesielle merknadene at:

«Begrepet "ikke helt bagatellmessig" innebærer at hendelsen må ha en viss minsteterskel for skadeevne og utgjøre en risiko ved arbeidet som går ut over det rent dagligdagse. Trivielle hendelser som ikke skiller seg fra dagliglivets normale risiko, faller dermed utenfor arbeidsulykkebegrepet. I tvilstilfeller skal det blant annet legges vekt på momenter som hendelsens intensitet, eventuell ytre påvirkning, graden av avvik fra normal arbeidsutførelse og om hendelsen medførte en umiddelbar skade eller påvisbare symptomer.»

En slik presisering vil etter Finans Norges vurdering bidra til økt forutberegnelighet og mer ensartet praktisering, og redusere risikoen for utilsiktet utvidelse av arbeidsulykkebegrepet.

Økonomiske konsekvenser utilstrekkelig utredet

De økonomiske og administrative konsekvensene av forslagene er utilstrekkelig utredet. Proposisjonen anslår 20–30 % flere yrkesskadesaker, 10–15 % høyere erstatningsutbetalinger og et premieøkende kostnadsnivå på om lag 200–300 mill. kroner per år. Departementet understreker samtidig at anslagene er beheftet med betydelig usikkerhet.

Departementets estimater bygger i hovedsak på trygderettsavgjørelser knyttet til folketrygden, og fanger dermed ikke opp de samlede virkningene for yrkesskedeforsikringsordningen. Etter vår vurdering kan analysene derfor ikke legges direkte til grunn for forventet effekt i forsikringsmarkedet, og det er behov for en grundigere konsekvensutredning.

Økte erstatningsutbetalinger og økt saksmengde vil måtte finansieres gjennom høyere yrkesskedeforsikringspremier, som i praksis belastes arbeidsgiverne. Selv om proposisjonen

opererer med gjennomsnittlige anslag, er det Finans Norges vurdering at konsekvensene vil slå skjevt ut mellom ulike sektorer og virksomheter. For tradisjonelle kontorarbeidsplasser vil konsekvensene trolig være begrensede, mens helse- og kommunesektoren, samt industri og bygg- og anleggssektoren, kan få vesentlig høyere kostnadsøkninger enn gjennomsnittsanslaget tilsier. Samtidig er usikkerheten i beregningsgrunnlaget betydelig. Mange hendelser har historisk sett ikke blitt meldt som yrkesskader, og eksisterende data gir derfor et svakt grunnlag for presise analyser. Både arbeidsgivere og forsikringsnæringen må dermed håndtere betydelig usikkerhet knyttet til fremtidige kostnader, premieutvikling og behov for reprising. Dette kan igjen føre til større variasjon i risikovurderinger og premiejusteringer mellom foretakene, og samlet sett redusere forutsigbart i regelverket.

Etter Finans Norges vurdering forsterkes denne usikkerheten ytterligere ved at konsekvensene ikke er vurdert i sammenheng med øvrige pågående og varslede endringer på yrkesskadeområdet, herunder ny yrkessykdomsliste og endringer i kapitaliseringsrenten.

Ikrafttredelse

I tråd med Prop 93 L legger Finans Norge til grunn at endringene ikke vil ha tilbakevirkende kraft og kun gis virkning for tilfeller (arbeidsulykker) som inntreffer etter ikrafttredelsen. Vi merker oss at denne innfasingsmodellen ("skadeårsaksprinsippet") allerede er forutsatt i proposisjonen, og vi støtter dette som en viktig forutsetning for en gjennomføring som ivaretar forutberegnelighet og rettssikkerhet. I forlengelsen av dette anbefaler vi at ikrafttredelse 1. januar 2027 opprettholdes kun dersom nødvendige presiseringer og avklaringer av regelverket er fastsatt i god tid, slik at forsikringsnæringen og arbeidsgiverne rekker å forberede seg. Forsikringsnæringen er for store deler av markedet bundet av varslingsfrister og prosesser som innebærer at nødvendige systemendringer, vilkårsendringer og premiejusteringer må være implementert i god tid før ikrafttredelse. Det er også behov for tilstrekkelig tid for å ivareta næringens lovpålagte rådgivningsansvar overfor kundene.

Skulle tilstrekkelige avklaringer ikke foreligge innen rimelig tid, bør ikrafttredelse utsettes for å sikre forsvarlig implementering og likebehandling.

Anbefaling og avsluttende merknad

Forslagene i Prop 93 L berører helt sentrale avgrensninger i yrkesskadeordningen og vil få betydelige rettslige, praktiske og økonomiske konsekvenser. Etter Finans Norges vurdering er konsekvensene ikke tilstrekkelig utredet, særlig sett i lys av øvrige pågående og varslede reformer på yrkesskadeområdet. Dersom komitéen velger å støtte lovforslaget, mener Finans Norge at det er avgjørende at det tas inn en tydelig presisering i lovproposisjonens spesielle merknader om forståelsen av nedre terskel i arbeidsulykkebegrepet. Uten slike presiseringer vil det være risiko for økt uforutsigbarhet, flere tvister og ulik oppgjørspraksis.

For å sikre en bærekraftig, forsikringsbar og forutsigbar yrkesskadeordning er det avgjørende at regelverket inneholder klare og praktiserbare vilkår.

Finans Norge stiller seg til disposisjon for videre dialog om hvordan målet om et rettferdig og forutsigbart yrkesskadesystem best kan ivaretas.